

Aristoteles

Metafyzika I,1

[pouze pro účely semináře; ve špičatých závorkách jsou zvýrazněny v transliterované podobě základní řecké termíny, které hrají klíčovou roli v celé evropské vědecké a filosofické tradici]

Soudíme tak proto, že jedni znají příčinu <AITIA>, druzí nikoli. Neboť lidé zkušenější sice vědí, že <HOTI> něco jest, ale nevědí, proč <DIOTI> to jest; avšak oni vědí, proč to jest, i znají příčinu. Proto si také v každém oboru práce více vážíme vedoucích a myslíme, že více vědí a jsou moudřejší, než prostí dělníci, poněvadž znají příčiny toho, co se koná, kdežto dělníky pokládáme za lidi, kteří jako některé neoduševněné věci něco sice dělají, ale nevědí, že dělají to, co dělají, zrovna tak, jako na příklad oheň pálí. Myslíme tedy, že neoduševněné věci konají všechno ze své; určité přirozenosti a dělníci z cviku a zvyku, a tak, že; lidé nejsou moudřejší proto, že jsou v díle zruční, nýbrž proto, že o něm mají pojem a znají příčiny.